

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Alcohol and social connectedness for new residential university students : implications for alcohol harm reduction / [Alkohol a sociální propojenost nových vysokoškoláků na studentských kolejích : dopady snižování škod způsobených alkoholem] / Rachel Brown, Simon Murphy -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 44, č. 1-2 (January-March) (2020), s. 216-230.

Zahájení pobytu a studia na univerzitě je významnou životní událostí, která obvykle zahrnuje odloučení od stávajících sociálních vztahů a způsobuje emoční stres. Potřeba utváření nových vzájemných vztahů v tomto období souvisí s úspěšnou adaptací. Předložená studie zkoumala, jakou roli pro nové studenty v tomto procesu hraje alkohol. 23 studentů prvního ročníku se účastnilo rozhovorů v délce 45–60 minut, ze kterých vyplynulo, jak se obavy před utvářením nových vztahů s vrstevníky snížily společným pitím a posílilo vnímání alkoholu jako prospěšné pro urychlení utváření sociálních vazeb a snížení úzkosti. Bez užívání alkoholu bylo navazování nových sociálních vztahů označeno jako náročnější. Alkohol byl vnímán jako snadno dostupný a účinný nástroj. V závěru jsou diskutovány důsledky škod způsobených alkoholem. Článek obsahuje ukázkou výpovědí studentů.

vysoká škola ; student ; studentský život ; školní prostředí ; studentské chování ; sociální adaptace ; interpersonální vztahy ; sociální dovednost ; postoj studenta ; emocionální adaptace ; alkohol ; alkoholismus ; psychologie osobnosti ; překonání

<http://katalog.npmk.cz/documents/517889>

2.

The correlation between parenting styles and childrens' social competences and anti-social behavior / [Vztah mezi styly rodičovství a sociálními kompetencemi dětí a asociálním chováním] / Tatjana P. Kompilović, Tatjana Radojević, Igor Đurić -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [18], č. 4 (vol.62) (2020), s. 34-45.

Rodinné vztahy a chování rodičů vůči jejich dětem jsou faktory, které významně ovlivňují vývoj osobnosti dítěte a modelování jeho chování. Styly rodičovství často ovlivňují sociální fungování jejich dítěte. Článek představuje výsledky výzkumu klíčových aspektů stylů výchovy, které mají vliv na rozvoj sociálních kompetencí a protispolečenského chování dětí. Ve výzkumu byly použity

standardizované nástroje (SSBS-2 a VS scale) a vzorek zahrnoval celkový počet 705 žáků a 44 učitelů základních škol. Výzkum byl prováděn na základních školách na území Kosova a Metohije (Srbsko). Získané výsledky naznačily korelaci mezi styly rodičovství a sociálními kompetencemi žáků a jejich protispolečenským chováním s odděleným postojem matky vystupující jako negativní prediktor dětského chování v sociálním fungování.

žák ; základní škola ; rodiče ; rodinné prostředí ; vztah rodiče-dítě ; rodičovská odpovědnost ; sociální působení ; rozvoj osobnosti ; chování ; odchylka v chování ; protispolečenské chování ; působení ; rodičovská role ; mateřská deprivace ; styl výchovy

<http://katalog.npmk.cz/documents/516774>

3.

Correlation of teachers and pupils in the context of singing in primary school / [Vzrah učitelů a žáků v kontextu zpěvu na základní škole] / Ivan Lešnik -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [18], č. 4 (vol.62) (2020), s. 93-102.

Zpěv je základem hudební výchovy a jeho realizace je zásadní formou výuky na všech stupních všeobecného vzdělávání. Hlas je primární hudební nástroj a základní prostředek, který umožňuje žákům přistupovat k hudebnímu vzdělání vhodným způsobem. Nedostatečná přítomnost kvalitní hudební aktivity ve vývoji adolescentní mládeže zanechává následky, které jsou viditelné v pozdějším období a nelze je zcela napravit. Výsledky předloženého výzkumu ukazují úzkou souvislost mezi učiteli a žáky v oblasti hlasové techniky a zpěvu. Testování a analýzy prokázaly, že žáci učitelů, kteří při výuce používají vysoce kvalitní hlasovou techniku, mají náležitě vyvinuté hudební schopnosti, zvládají vokální techniku a projevují odpovídající hudební dovednosti. Je nepochybně potvrzen vliv učitelů na zpěv a hudební rozvoj žáků i důležitost vztahu mezi učiteli a žáky v hudební výchově, zejména v pěveckých činnostech, kde se projevuje silný vliv učitelů na žáky.

základní škola ; žák ; hudební výchova ; obsah výchovy ; zpěv ; učitel ; postoj učitele ; hlas ; vokální hudba ; vztah učitel-žák ; dovednost ; pedagogická dovednost ; hlasová technika

<http://katalog.npmk.cz/documents/516779>

4.

Linguistic comprehension and narrative skills predict reading ability : a 9-year longitudinal study / [Lingvistické porozumění a dovednost vyprávět předpovídají schopnost číst : 9-letá longitudinální studie] / Selma Babayigit, Sue Roulstone, Yvonne Wren -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 91, č. 1 (March) (2021), s. 148-168.

Porozumění jazyku a dovednost vyprávět jsou výsledky gramatických a sémantických dovedností, které tvoří základy procesů porozumění čtenému textu. Autorky v této studii zkoumaly typicky se vyvíjející děti a jejich schopnosti v této oblasti celkem devět let. Výsledky podaly přesvědčivé důkazy o tom, že individuální rozdíly v dovednostech rozumět jazyku a vyprávět hrají ve věku 5 let dítěte důležitou dlouhodobou roli v dalším vývoji jeho čtení i po dokončení prvního stupně základní školy. Porozumět textu a schopnost vyprávět jeho obsah jsou základními kameny celkového jazykového rozvoje dítěte. Dalším zjištěním bylo, že 15-20% čtyř až pětiletých dětí v Anglii má problémy s komunikací, jazykem a dalšími gramotnostními dovednostmi.

práce s textem ; porozumění textu ; jazykový rozbor ; vypravování ; jazyková dovednost ; základní škola ; první stupeň ; počáteční čtení ; vývoj dítěte ; individuální zvláštnosti ; gramatika ; sémantika ; Anglie

<http://katalog.npmk.cz/documents/517831>

5.

Neformálne vzdelávanie ako súčasť vzdelávania sa budúcich pracovníkov s mládežou / [Non-formal education as part of self-education of future leaders of youth] / Lívia Nemcová, Jana Šolcová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Mládež a spoločnosť : slovenský časopis pre štátnu politiku a výskum mládeže -- ISSN 1335-1109 -- Roč. 27, č. 1 (2021), s. 34-47.

Spojením formálního a neformálního vzdělávání je možno dosáhnout synergického efektu ve vztahu k rozvíjení tvůrčích schopností člověka. Neformální vzdělávání může poskytnout vhodný prostor pro rozvoj různých způsobilostí a zručností, protože poskytuje doplnění chybějících kompetencí a potřebnou praxi. Autorky článku realizovaly průzkum o stavu neformálního vzdělávání budoucích pracovníků s mládeží a dětmi. Zkoumaly zkušenosti a strategie v rozvíjení neformálního vzdělávání u studentů pedagogických a pomáhajících profesí. Nutnost celoživotního vzdělávání.

neformální vzdělávání ; celoživotní vzdělávání ; vzdělávání dospělých ; dítě ; mládež ; pracovník ; student učitelství ; sociální pracovník ; tvůrčí činnosti ; způsobilost ; průzkum ; Slovensko ; pomáhající profese

<http://katalog.npmk.cz/documents/517545>

6.

Proti chorobám i poverám : počiatky a dôsledky očkovania / [Against diseases and superstitions : beginnings and consequences of vaccination] / Matej Gogola, Tünde Lengyelová – slo

In: Historická revue : populárno-vedecký časopis o dejinách spoločnosti -- ISSN 1335-6550 -- Roč. 32, č. 2 (2021), s. 6-17.

Hlavním tématem čísla časopisu je boj proti epidemiím. Jak funguje věda a moderní medicína a jaké předsudky musela v minulosti překonávat. Jedním z nejlepších úspěchů lidstva je vynález očkování, díky němuž je lidstvo ušetřeno nejhorších tragédií a katastrof, které decimovaly celé populace v pravidelných cyklech a na které neexistoval lék. V následujícím článku hovoří pracovnice Historického ústavu AV v Bratislavě o tom, jak lidé v minulosti bojovali s epidemiemi se zaměřením na morovou epidemii v polovině 14. století. Jak se středověk a novověk dokázaly vyrovnat s neustálou hrozbou smrti a jak tehdy lidé bojovali s tímto nepřitelem.

dějiny ; dějiny středověku ; dějiny novověku ; medicína ; nemoc ; infekční nemoc ; epidemie ; historické hledisko ; prevence ; preventivní medicína ; očkování ; pandemie

<http://katalog.npmk.cz/documents/517406>

7.

The role of achievement emotions in primary school mathematics : control-value antecedents and achievement outcomes / [Role emocí z prospěchu v matematice na základní škole : předchozí formy vztahu kontrola-hodnota a výstupy z prospěchu] / David. W. Putwain, Eva A. Schmitz, Peter Wood, Reinhard Pekrun -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 91, č. 1 (March) (2021), s. 347-367.

Posuzování kontroly a hodnoty se považuje za ranější formu pocitů z prospěchu, které následně zase prospěch předpovídají. Jak kontrola, hodnota a jejich interakce předpovídají správnost matematických testů; posuzují se tři nejvýraznější emoce: radost, nuda a úzkost. Data byla sesbírána od cca 1300 žáků základních škol. Ti měřili emoce kontroly, hodnoty a prospěchu (tj. radost, nuda a úzkost) v kontextu matematiky. Poté vyplňovali matematický test ve třídě. Vyšší vnímaná kontrola i hodnota měly přímý i nepřímý vztah k lepším výsledkům testu (větší radost a menší úzkost). Interakce mezi kontrolou a vnitřní hodnotou předpovídaly výsledek matematického testu přímo, nepřímo byl ovlivněn radostí. Žáci by měli maximalizovat vnímání kontroly i hodnoty, což by pro ně byla pomoc v získávání větších zkušeností s učením i s prospěchem.

prospěch ; emoce ; kontrola ; hodnota ; matematika ; hodnocení žáka ; test ; působení ; radost ; nuda ; úzkost ; Anglie

<http://katalog.npmk.cz/documents/517833>

8.

Second-language learning difficulties in Italian children with reading difficulties / [Těžkosti s učením se cizímu jazyku u italských dětí s problémy se čtením] / Denise Fazio, Livia Ferrari, Silvia Testa, Federica Tamburrelli, Emma Marra, Marta Biancardi, Paola Palladino, Gian Marco Marzocchi -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 91, č. 1 (March) (2021), s. 63-77.

Děti s dyslexií mají často problémy se čtením a psaním v cizím jazyce. Předložená studie zkoumá neuropsychologické mechanismy fungující při učení se angličtině jako cizímu jazyku u italských žáků s problémy se čtením i žáků s typickým vývojem ze 4. až 8. ročníků. 90 žáků s potížemi se čtením a 90 typicky se vyvíjejících žáků bylo srovnáváno z hlediska neverbálního IQ, ročníku a pohlaví. Měřeny byly čtenářské dovednosti v rodném jazyce a v angličtině, fonologické a paměťové dovednosti a jejich role v učení se angličtině. Podle výsledků ovlivňuje paměť společně s fonologickými dovednostmi přesnost v psaní anglických slov a hraje důležitou roli i v přesnosti naslechu. Nezanedbatelný je ale i socioekonomický status rodin žáků.

jazyková výuka ; cizí jazyk ; angličtina ; žák ; jazykové vzdělávání ; porucha učení ; dyslexie ; psaní ; čtení ; dovednost ; komparace ; srovnatelný výkon ; fonologie ; pohlavní rozdíl ; inteligenční kvocient ; socioekonomický status ; Itálie ; ročník 4-8

<http://katalog.npmk.cz/documents/517829>

9.

Smartpone addictive behaviour in adolescents / [Závislost na mobilním telefonu u dospívajících] / Miriam Niklová, Karina Zošáková, Michal Novocký -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [18], č. 4 (vol.62) (2020), s. 24-33.

Používání mobilních telefonů je jedním z charakteristických znaků naší doby. Mobilní telefony, stejně jako jiné moderní technologie, představují hrozbu potenciální závislosti. Cílem předloženého výzkumu bylo určit a analyzovat riziko závislosti na mobilních telefonech u studentů středních a vysokých škol a identifikovat faktory, které přispívají ke vzniku potenciálních rizik spojených s touto závislostí. Výzkumu se zúčastnilo 519 respondentů ve věku 12 až 25 let. Na základě analýzy podle pohlaví byl statisticky významný rozdíl potvrzen ve stupni závislosti ve prospěch žen; podle věku, ve kterém respondenti získali své první mobilní telefony, byli závislejší ti, kteří získali svůj první smartphone v mladším věku. Výsledky výzkumu představují určitý základ pro vypracování opatření týkajících se rizika používání mobilních telefonů a jsou předpokladem pro návrhy aktivit prevence.

adolescent ; střední škola ; vysoká škola ; informační společnost ; informační technologie ; mobilní technologie ; závislost ; odchylka v chování ; analýza ; prevence ; mobilní telefony

<http://katalog.npmk.cz/documents/516777>

10.

Some days are more satisfying than others : a daily-diary study on optimism, pessimism, coping, and academic satisfaction / [Někteřé dny jsou uspokojivější než jiné : studie ve formě

deníků o optimismu, pesimismu, odolnosti a akademické spokojenosti] / Laurence Boileau, Patrick Gaudreau, Alexandre Gareau, Melodie Chamandy -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 91, č. 1 (March) (2021), s. 46-62.

Spokojenost se pohybuje v rámci času a různých situací a její výzkum dává nahlédnout do každodenního života studentů. Cílem této studie bylo nejen zkoumat akademickou spokojenost jako relativně dlouhodobou charakteristiku, ale také jako přechodný stav, který osciluje v rámci dnů a situací. Dále zkoumala, jak se optimismus a pesimismus vztahují k rozdílům ve vnímání akademické spokojenosti mezi jednotlivými osobami. Studie se zúčastnilo 235 vysokoškolských studentů. Ukázalo se, že optimismus má vztah s větší mírou akademické spokojenosti a že zvládání orientované na úkoly je důležitým mediátorem tohoto vztahu. Na osobní úrovni analýza odhalila fakt, že každodenní spokojenost studentů se liší podle strategie odolnosti používané ten který den. Je tedy důležité ptát se nejen proč, ale také kdy.

student ; studentský život ; psychologie osobnosti ; psychologie chování ; spokojenost ; působení ; subjektivní pohoda ; Kanada ; odolnost ; optimismus ; pesimismus ; každodenní život ; deníky ; čas

<http://katalog.npmk.cz/documents/517828>

11.

University lecturers' construction of the 'ideal' undergraduate student / [Jak si vysokoškolské učitelé představují „ideálního“ vysokoškoláka] / Billy Wong, Yuan-Li Tiffany Chiu -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 44, č. 1-2 (January-March) (2020), s. 54-68.

Výzkum „ideálního“ nebo „dobrého“ studenta často probíhá již v rámci povinné školní docházky. Několik studií se zaměřilo také na to, jaký je názor vysokoškolských učitelů na „ideálního“ univerzitního studenta. Na základě 30 hloubkových rozhovorů s lektory ze dvou anglických univerzit zaměřených na studium společenských věd probíhal výzkum, jak je pojem „ideálního“ studenta chápán v současném vysokém školství, jaké je očekávání lektorů v různých kontextech výuky a studia. Byly identifikovány konkrétní osobní a akademické dovednosti (příprava, zapojení, odhodlání, kritické postoje, zpětná vazba, dosahování pokroku ve studiu). Schopnost dosáhnout dobrých známek je zřídka zmiňována jako důležitá. Z výzkumu vyplývají důsledky pro školskou politiku a praxi, protože potřebná aktualizace současných rysů „ideálního“ univerzitního studenta může ovlivnit zkušenost studentů a zejména vztah lektor-student.

vysoká škola ; univerzita ; vysokoškolské studium ; student ; studentské chování ; vysokoškolský pedagog ; vztah učitel-student ; školní úspěšnost ; názor ; psychologie učení ; očekávání ; školská politika ; výchovně vzdělávací cíle ; Velká Británie ; ideál

<http://katalog.npmk.cz/documents/517888>

12.

Die unterrichtliche Verschulung von Arbeitstugenden : Rekonstruktion eines didaktischen Formats zur Förderung ausbildungsrelevanten Verhaltens in der Berufsvorbereitung / [Školní výuka k pracovní morálce : rekonstrukce didaktického formátu za účelem podpory chování souvisejícího s profesní přípravou] / Antje Handelmann, Marc Thielen -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Vierteljahresschrift für Heilpädagogik und ihre Nachbargebiete : VHN -- ISSN 0017-9655 -- Roč. 90, č. 1 (2021), s. 11-23.

Sociální dovednosti jsou v současné době považovány za velmi důležité pro nejrůznější oblasti výchovy a vzdělávání. Cílem příspěvku je z pedagogického hlediska prozkoumat chování dospívajících se speciálními vzdělávacími potřebami při výuce v předmětech zaměřených na profesní přípravu. Následně analyzuje a diskutuje didaktický způsob výuky, pro niž je charakteristická strukturovaná forma zaměřená na mladé lidi vyžadující specifickou podporu.

pracovní výchova ; morálka ; speciální vzdělávací potřeby ; adolescent ; výuka ; škola ; pedagogická podpora ; didaktika ; profesní příprava ; chování žáka ; sociální dovednost ; analýza ; diskuse ; výchova ; vzdělávání ; strukturované učení

<http://katalog.npmk.cz/documents/518300>

13.

The use of Twitter for continuing professional development within occupational therapy / [Používání Twitteru pro další profesní rozvoj v rámci pracovní terapie] / Kirstie Hughes -- eng -
- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 44, č. 1-2 (January-March) (2020), s. 113-125.

Pracovní terapeuti mají omezený přístup k tréninkovým a vzdělávacím možnostem. Předložená studie zkoumala vliv využití Twitteru pro jejich profesní rozvoj. Výzkum byl veden formou smíšených metod využívajících online dotazník, který poskytl údaje od profesionálních terapeutů (počet 34) i studentů (počet 16). K analýze dat byl použit deduktivní tematický přístup, který identifikoval témata a trendy související s cíli studie. Zjištění odhalila, že postoje k používání Twitteru pro další profesní rozvoj jsou pozitivní. Odborníci přijímají nové způsoby, jak v oblasti profesního rozvoje pracovat, ale hledají vodítko pro rozvíjení dovedností a sebevědomí k jeho efektivnímu používání. Nástroj Twitter má mnoho různých výhod, ale má-li se stát důvěryhodnou platformou pro profesní rozvoj v rámci pracovní terapie, je nutná další podpora a vedení.

pracovní terapie ; psychoterapie ; pracovní požadavky ; pracovník ; doplňovací vzdělávání ; další vzdělávání ; student ; kvalifikace ; postoj studenta ; celoživotní vzdělávání ; sociální sítě ; Twitter ; pracovní činnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/517874>

14.

When anxiety becomes my propeller : mental toughness moderates the relation between academic anxiety and academic avoidance / [Když se strach stane lodním šroubem : mentální odolnost zmírňuje vztah mezi strachem ze školy a vyhýbání se výuce] / Leslie M. Hasty, Margherita Malanchini, Nicholas Shakeshaft, Kerry Schofield, Maddalena Malanchini, Zhe Wang -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 91, č. 1 (March) (2021), s. 368-390.

Velký strach ze školy je spojován se špatným školním prospěchem. Jedním z mechanismů je, že strach ze školy způsobuje vyhýbání se škole, což zase zhoršuje školní výsledky žáka. Autoři studie zkoumali, zda individuální rozdíly ve strachu ve třech doménách (matematika, rodný jazyk a cizí jazyk) předpovídají vyhýbání se učení těmto třem předmětům na střední škole. Protože v rámci individuálních rozdílů mezi jednotlivými žáky dochází u každého k jiné strategii, jak strachu čelit, byla zkoumána i mentální odolnost, která zmírňuje vztah mezi strachem a vyhýbáním se učení. Ukázalo se, že studenti s vyšší odolností a s větším strachem z matematiky a jazyků strávili nad učením v další části školního roku více času i poté, co byl kontrolován jejich obecný strach, prospěch a počáteční vyhýbání. Studenti s vyšším strachem z určitého předmětu se často zcela vyhýbají učení se tomuto předmětu, ostatní - s nižší mírou strachu - musejí do učení investovat více času.

strach ; školní fobie ; vyučovací předmět ; matematika ; mateřský jazyk ; cizí jazyk ; hodnocení žáka ; psychika ; střední škola ; úzkost ; prospěch ; průzkum ; absentérství ; záškoláctví ; Itálie ; psychická odolnost ; odolnost

<http://katalog.npmk.cz/documents/517834>

15.

"Wir sind eine normale Schule für normale Leute" : Exklusionserfahrungen und Ressourcen blinder und sehbehinderter Schülerinnen und Schüler in inklusiven Schulsettings / ["Jsme normální škola pro normální lidi" : zkušenosti nevidomých a slabozrakých žáků s vyloučením a bariérami v inkluzivním školním prostředí] / Martin Giese, Michaela Timberlake -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Vierteljahresschrift für Heilpädagogik und ihre Nachbargebiete : VHN -- ISSN 0017-9655 -- Roč. 90, č. 2 (2021), s. 121-135.

Cílem studie je zrekonstruovat zkušenosti s vyloučením, které žáci se zvláštními vzdělávacími potřebami (nevidomí a slabozrací) zažili v prostředí inkluzivních škol. Výzkumu se zúčastnilo šest žákyň a čtyři žáci. Výsledky, které jsou prezentovány ve dvouúrovňovém modelu, ukazují, že všichni účastníci výzkumu měli během inkluzivního vzdělávání rozsáhlé zkušenosti s vyloučením a s organizačními bariérami při výuce. Jako obzvláště důležité se ukázaly sociální vztahy s vrstevníky.

nevidomý ; vada zraku ; speciální vzdělávací potřeby ; žák ; výuka ; škola ; inkluzivní vzdělávání ; pedagogický výzkum ; model ; zkušenost ; vztahy mezi vrstevníky ; exkluze ; bariéra ; organizace vyučování

<http://katalog.npmk.cz/documents/518301>